

द्वारा प्रपाद्येति मानवे पूर्वया द्वारा प्राग्वहं प्रविश्येत्यापस्तम्बः · वचनादिवं
व्याघ्रेण प्रवेशनम् ।

सोऽस्य संचर आ प्रसवात् ॥१३॥ अस्य दीक्षितस्य आ सुत्यायाः स
एव संचरो भवति गार्हपत्याहवनीयात्तरालेनैव गमनागमनाय मार्गो भवति ·
एष एवात ऊर्ध्वं यज्ञमानस्य संचरो भवतीत्यापस्तम्बः · मानवे च दीक्षितसंचर
उत्तरेणाहवनीयमपरेण वेदिं दक्षिणातिक्रम्य दक्षिणात आहवनीयस्योदश्रुणु
उपविशत्येष संचर इति ।

एवं प्रतिप्रस्थाता पत्नीमभ्यञ्जनादि तूष्णीम् ॥१४॥ एवमनेनैव प्रकारेण
यथाधुर्युर्गजमानं दीक्षयति तथैव प्रतिप्रस्थाता पत्नीं दीक्षयति · अयं तु विशेषः
अदि सर्वं कर्म मन्त्रवर्जितं भवति ।

अपरेण वा प्रवेशयति ॥१५॥ पत्नीमपरेण वा शालाद्वारेण पत्नीशा-
लायां प्रति पूर्वेण वा · केचिदेवं व्याचक्षते गार्हपत्याहवनीयावन्तरेणेति
(१२) तयोः प्रस्तुतवात्तावपरेण वा तावन्तरेण वेति । अत्र मानवसूत्रे विशेषः
प्रतिप्रस्थाता तूष्णीं पत्नीं पावयित्वापरया द्वारा प्रपाद्य दक्षिणातः पश्चादपरस्य
पत्नीलोकमुपस्थाप्योपवेशयतीति · अतोऽपरेण द्वारेण प्रवेशनं समूलम् । अनेकय-
ज्ञमानकेऽभ्यञ्जनादि बाहुगृहीतप्रपादनात्तमेकैकस्य यज्ञमानस्य कर्तव्यम् संस्कार-
स्यैतावत्परिमाणत्वात् अप्सुदीक्षायामपि नखनिकृत्तनादि प्रपादनात्तमेकैकस्येति ।

औद्भणानि जुहोति स्थाल्याः सुवेणाकृत्याऽइति (४. ७) प्रतिमन्त्रम् ॥१६॥
स्थाल्याः सकाशात् सुवेण औनि अधुर्युर्जुहोति पत्नीयज्ञमानयोः स्वासनोपवे-
शनादनन्तरम् · औणानीत्येषां संज्ञा संव्यवहारार्था प्राकृतान्यौद्भणानि
हुवेत्यादौ (१६. ३. ३०) · जुह्वा अपवादः सुवः (३. १. ३. २) ।

तृतीयं जपत्येव ॥१७॥ तृतीयम् दीक्षाया इत्येतद्यजुर्जपत्येव न तेन
जुहोति · एवकारोपबन्धाच्च स्वस्थानपठितस्यैव जपः कार्यः ।

पञ्चमं जुह्वां ध्रौवमासिच्य द्विश्च स्थाल्याः सुवेण तृतीयं सुवमभिपूरयति
विश्वो देवस्येति (४. ८) ॥१८॥ पञ्चममौद्भणं विंस्येति मन्त्रेण जुहोति ·
कथम् जुह्वां ध्रौवमाज्यमासिच्य सकृदेव सर्वं निनीय ततः स्थाल्याः सकाशा-